

Patent dodatkowy
do patentu _____

Kl. 12 q, 14/04

Zgłoszono: 12.XII.1964 (P 106 603)

Pierwszeństwo: 17.XII.1963 Stany Zjedno-
czone Ameryki

MKP C 07 c

59/26

Opublikowano: 20.VII.1967

UKD

Twórca wynalazku: Everett Maynard Schultz

Właściciel patentu: Merck & Co., Inc., Rahway (Stany Zjednoczone
Ameryki)Sposób wytwarzania kwasów 4-(2-metylenoalkanoilo)-fenoksy-
-octowych

1

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania kwa-
sów [4-(2-metylenoalkanoilo)-fenoksy]-octowych o
wzorze 1, w którym R oznacza wodór, niższy alk-
kil, np. metyl, etyl, propyl, izopropyl, butyl itp.,
niższy alkil podstawiony grupą trójfluorometylo-
wą np. 2,2,2-trójfluoroetyl itp., cykloalkil np. cy-
klopentyl, cykloheksyl itp., grupę o wzorze 3, w
którym X¹ oznacza wodór, chlorowec, niższy
alkil lub niższą grupę alkoksylową, lub grupę o
wzorze 4, w którym X¹ ma wyżej podane znacze-
nie, R¹ oznacza wodór lub niższy alkil np. metyl,
etyl, propyl, butyl itp., X oznacza wodór, chlo-
rowiec, niższy alkil np. metyl, etyl, izopropyl itp.,
niższą grupę alkoksylową, np. metoksyłową, eto-
ksylową, propoksyłową, przy czym dwa rodniki
X przy sąsiednich atomach węgla pierścienia ben-
zenowego mogą być połączone i tworzyć dwu-
wartościowy rodnik węglowodorowy o 3—4 ato-
mach węgla np. trójmetylen, czterometylen, 1,3-
-butadienylen ($-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}-$) itp., m
oznacza wszędzie liczbę całkowitą 1—4, a n ozna-
cza liczbę całkowitą 1—5.

Związki o wzorze 1 mają właściwości moczo-
pędne i mogą znaleźć zastosowanie przy leczeniu
stanów wywołanych nadmiernym zatrzymywaniem
płynów w organizmie, na przykład przy leczeniu
obrzęków wywołanych przewlekłą niewydolnością
krążenia.

Sposób według wynalazku polega na utlenianiu
kwasu [4-(1-hydroksy-2-metylenoalkilo)-fenoksy]-

2

-octowego o wzorze 2, w którym R, R¹, X i m ma-
ją znaczenie wyżej podane w warunkach zapew-
niających przeprowadzenie grupy 1-hydroksy w
odpowiednią grupę karbonylową. Związkiem wyj-
ściowym jest niepodstawiony lub podstawiony
kwas [4-(1-hydroksy-2-metylenoalkilo)-fenoksy]-
-octowy, przy czym z możliwych podstawników
wykluczone są tylko grupy, które drogą utlenia-
nia mogłyby wytworzyć niepożądane związki
uboczne. Dobór odpowiedniego utleniacza jest
dowolny. Stwierdzono jednak, że szczególnie od-
powiednimi środkami utleniającymi są trójtlenek
chromu w rozpuszczalniku obojętnym, np. w pi-
rydynie, oraz orto-chloranil. Proces utleniania
przebiega najlepiej w temperaturze pokojowej.
Jako rozpuszczalnik stosuje się dowolny obojętny
rozcieńczalnik (czyli taki, który nie spowoduje
przestawienia grupy hydroksylowej w karbinol
oraz nie ulegnie utlenianiu podczas reakcji); do-
bre wyniki osiągnięto przy zastosowaniu chloro-
formu, benzenu i czterochloru węgla.

Według wynalazku korzystnie poddaje się utle-
nianiu karbinol o wzorze 5, w którym R oznacza
niższy alkil np. metyl, etyl itp. lub podstawiony
niższy alkil np. niższy alkil podstawiony grupą
trójchlorowcometylową jak 2,2,2-trójfluoroetyl itp.,
R¹ oznacza wodór lub niższy alkil, X oznacza
wodór, chlorowec np. chlor, brom itp. lub niższy
alkil np. metyl, etyl itp. przy czym dwa rodniki
X przy sąsiednich atomach węgla pierścienia ben-

zenowego mogą tworzyć ewentualnie łańcuch 1,3-butadienylowy ($-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}-$), a m oznacza liczbę całkowitą 1—2.

Otrzymane sposobem według wynalazku kwasy [4-(metylenoalkanoilo)-fenoksy]-octowe można następnie przeprowadzać w sole addycyjne. Sole te wytwarza się na drodze reakcji kwasów [4-(metylenoalkanoilo)-fenoksy]-octowych z zasadą, przy czym odpowiednimi zasadami są wodorotlenki, węglany itp. metali alkalicznych lub metali ziem alkalicznych, amoniak, aminy, takie jak jedno-, dwu- lub trójalkiloaminy, piperydyna itp. Na ogół można stosować dowolną zasadę łączącą się z kwasem jednokarboksylowym z tym, że kation musi być nietoksyczny i przyswajalny przez organizm bez powodowania szkodliwych efektów ubocznych oraz nie posiadać właściwości niezgodnych z moczopędnym działaniem kwasów fenoksyoctowych. Wiele możliwych do zastosowania zasad odpowiada pod względem funkcjonalnym (działanie moczopędne) kwasom fenoksyoctowym.

Stosowane jako związki wyjściowe kwasy [4-(1-hydrokso-2-metylenoalkilo)-fenoksy]-octowe o wzorze 2 wytwarza się na drodze reakcji halogenku winylomagnezowego z kwasem (4-formylofenoksy)-octowym według schematu 1, w którym R, R¹ X i m mają wyżej podane znaczenie. Reakcję tę prowadzi się w obecności obojętnego rozpuszczalnika np. czterowodorofuranu w temperaturze 0°—10°C.

Stosowany w powyższej syntezie jako związek wyjściowy kwas (4-formylofenoksy)-octowy wytwarza się na drodze reakcji fenolu lub odpowiednio podstawionego fenolu, z cyjanowodorem i gazowym chlorowodorem w obecności bezwodnego chlorku glinowego. Reakcję tę prowadzi się korzystnie w rozpuszczalniku obojętnym, np. w roztworze benzenowym. Wytworzony 4-formylofenol poddaje się następnie reakcji z kwasem 2-chlorowocetowym w obecności zasady, przy czym korzystnie kwas ten i zasadę dodaje się stopniowo do 4-formylofenolu lub podstawionego 4-formylofenolu tak, aby mieszanina reakcyjna pozostawała zasadniczo obojętna. Odpowiednią zasadą jest na przykład rozcieńczony roztwór wodorotlenku sodowego.

Halogenek winylomagnezowy o wzorze 6, w którym R i R¹ mają znaczenie wyżej podane, wy-

twarza się na drodze reakcji metalicznego magnezu z halogenkiem winylu, ewentualnie odpowiednio podstawionym.

Poniższe przykłady objaśniają sposób według wynalazku.

Przykład I. W kolbie wyposażonej w chłodnicę chłodzoną bezwodną mieszaniną lodu z acetonem, wkraplacz, rurkę doprowadzającą azot i mieszadło, umieszcza się 6 g (0,25 mola) magnezu. Po przemyciu reaktora azotem, utrzymuje się powolny strumień azotu i dodaje 5 ml roztworu 19 g (0,25 mola) 2-chloropropenu w 100 ml czterowodorofuranu oraz 0,5 ml bromku etylu. Po rozpoczęciu reakcji dodaje się pozostałą część roztworu 2-chloropropenu z taką prędkością, by temperatura wynosiła około 50°C. Następnie ogrzewa się mieszaninę w tej temperaturze w ciągu 45 minut, a po ochłodzeniu do temperatury 0°—10°C, otrzymuje się roztwór chlorku 2-propenylomagnezowego.

Zastępując 2-chloropropen 2-chloro-butenem-1, 3-chloro-pentenem-2, 2-chloro-4,4,4-trófluorobutenem-1, 2-chloro-pentenem-2, 1-fenyl-1-bromoetylenem, 1-cykloheksylo-1-chloroetylenem, 3-fenyl-2-chloro-propenem-1 i 2-metylo-3-chlorohexanem-2, otrzymuje się odpowiednie halogenki alkenylomagnezowe.

Przykład II. Do wytworzonego w przykładzie I roztworu chlorku 2-propenylomagnezowego dodaje się, mieszając, 18 g (0,1 mola) kwasu (4-formylofenoksy)-octowego w 50 ml czterowodorofuranu z taką prędkością, by utrzymać temperaturę w granicach 0°—10°C. Mieszaninę tę miesza się w ciągu dalszej godziny, a następnie, mieszając i ochładzając, wlewa do 200 ml nasyconego roztworu chlorku amonowego. Po usunięciu warstwy czterowodorofuranowej, wysuszeniu jej nad siarczanem sodowym, odparowaniu czterowodorofuranu i przedestylowaniu osadu pod obniżonym ciśnieniem otrzymuje się kwas [4-(1-hydrokso-2-metylenopropyl)-fenoksy]-octowy.

Przykład III. Produkt z przykładu II wytwarza się podobnie, zastępując chlorek 2-propenylomagnezowy chlorkiem 2-propenylolitym.

Do roztworu 0,25 mola chlorku 2-propenylolitymowego w eterze dodaje się jak poprzednio 0,1 mola kwasu (4-formylofenoksy)-octowego. Mieszaninę tę miesza się w ciągu dalszej godziny, a następ-

Tablica I

Przykład	R	R ¹	R ²	X ¹	X ²	X ³	Temperatura topnienia produktu °C
V	H ₃ C ₂ -	H	H	Cl	H	Cl	109—111
VI	H ₃ C ₂ -	H	H	Cl	Cl	Cl	124,5—125,5
VII	H ₃ C ₂ -	H	H	Cl	CH ₃	CH ₃	83,5—84,5
VIII	H ₃ C ₂ -	CH ₃	H	Cl	Cl	Cl	124,5—125,5
IX	H ₃ C ₂ -	H	H	Cl	$-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}-$		106—109
X	H ₃ C ₂ -	H	H	Cl	CH ₃	Cl	113—114
XI	H ₃ C ₂ -	H	H	Cl	Cl	CH ₃	89—91
XII	F ₃ C-CH ₂ -	H	H	Cl	CH ₃	CH ₃	82—84
XIII	H ₃ C ₂ -	CH ₃	CH ₃	Br	H	Cl	95—97

nie, mieszając i ochładzając, wlewa do 200 ml nasyconego roztworu chlorku amonowego. Po usunięciu warstwy czterowodorofuranowej, wysuszeniu jej nad siarczanem sodowym, odparowaniu czterowodorofuranu i przedestylowaniu osadu pod obniżonym ciśnieniem, otrzymuje się kwas [4-(1-hydroksy-2-metylenopropyl)-fenoksy]-octowy.

Przykład IV: W 182 ml chloroformu rozpuszcza się 2,46 g (0,01 mola) orto-chloranilu, po czym dodaje się 2,2 g (0,01 mola) kwasu [4-(1-hydroksy-2-metylenopropyl)-fenoksy]-octowego i pozostawia się tę mieszaninę na 16 godzin w ciemności. Następnie przepuszcza się mieszaninę reakcyjną przez krótką kolumnę z tlenkiem glinowym i eluuje chloroformem, przy czym hydrochinonowy produkt uboczny pozostaje w kolumnie. Po odparowaniu roztworu i przekrystalizowaniu osadu z benzenu, otrzymuje się kwas [4-(2-metylenopropionyl)-fenoksy]-octowy o temperaturze topnienia 124,5–126,5°C.

Postępując jak w przykładzie II, lecz zastępując kwas (4-formylofenoksy)-octowy i halogenek propenylomagnezowy odpowiednio podstawionym kwasem (4-formylofenoksy)-octowym i halogenkiem alkenylomagnezowym, otrzymuje się odpowiednio podstawione kwasy [4-(1-hydroksy-2-metylenopropyl)-fenoksy]-octowe, które następnie przeprowadza się w odpowiednie kwasy [4-(2-metylenoalkanoilo)-fenoksy]-octowe jak w przykładzie IV. Reakcje te przebiegają według schematu 2. Rodzaje podstawników oraz temperaturę topnienia produktu podaje tablica I.

Powyższe przykłady nie ograniczają zakresu wynalazku, który obejmuje również stosowanie innych odpowiednich reagentów.

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób wytwarzania kwasów [4-(2-metylenoalkanoilo)-fenoksy]-octowych o wzorze 1, w którym R oznacza wodór, niższy alkil, niższy alkil podstawiony grupą trójfluorometylową, cykloalkil, grupę o wzorze 3, w którym X¹ oznacza wodór, chlorowiec, niższy alkil lub niższą grupę alkoksylową, albo grupę o wzorze 4, w którym X¹ ma wyżej podane znaczenie, R¹ oznacza wodór lub niższy alkil, X oznacza wodór, chlorowiec, niższy alkil lub niższą grupę alkoksylową, przy czym dwa rodniki X przy sąsiednich atomach węgla pierścienia benzenowego mogą być połączone i tworzyć łańcuch o 3–4 atomach węgla, m oznacza wszędzie liczbę całkowitą 1–4, a n oznacza liczbę całkowitą 1–5, **znamienny tym**, że związek o wzorze 2, w którym R, R¹, X i m mają znaczenie wyżej podane, poddaje się reakcji utleniania.
2. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwasy [4-(2-metylenoalkanoilo)-fenoksy]-octowe o wzorze 7, w którym R oznacza niższy alkil lub niższy alkil podstawiony grupą trój-

chlorowcometylową, R¹ oznacza wodór lub niższy alkil, X oznacza wodór, chlorowiec lub niższy alkil, przy czym dwa rodniki X przy sąsiednich atomach węgla pierścienia benzenowego mogą być ewentualnie połączone i tworzyć łańcuch 1,3-butadienylowy, a m oznacza liczbę całkowitą 1–2, wytwarza się na drodze utleniania związku o wzorze 5, w którym R, R¹, X i m mają wyżej podane znaczenie.

3. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [4-(2-metylenopropionyl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [4-(1-hydroksy-2-metylenopropyl)-fenoksy]-octowego.
4. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [3-chloro-4-(2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [3-chloro-4-(1-hydroksy-2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowego.
5. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [2,3-dwuchloro-4-(2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [2,3-dwuchloro-4-(1-hydroksy-2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowego.
6. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [2,3-dwumetylo-4-(2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [2,3-dwumetylo-4-(1-hydroksy-2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowego.
7. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [2,3-dwuchloro-4-(2-etylidobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [2,3-dwuchloro-4-(1-hydroksy-2-etylideno)-fenoksy]-octowego.
8. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [4-(2-metylenobutyryl)-1-naftyloksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [4-(1-hydroksy-2-metylenobutyryl)-1-naftyloksy]-octowego.
9. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [2-chloro-3-metylo-4-(2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [2-chloro-3-metylo-4-(1-hydroksy-2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowego.
10. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [2-chloro-3-metylo-4-(2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [2-chloro-3-metylo-4-(1-hydroksy-2-metylenobutyryl)-fenoksy]-octowego.
11. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [2,3-dwumetylo-4-(2-metyleno-3-trójfluorometylopropionyl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [2,3-dwumetylo-4-(1-hydroksy-2-metyleno-3-trójfluorometylopropionyl)-fenoksy]-octowego.
12. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że kwas [3-chloro-4-(2-izopropylidenobutyryl)-fenoksy]-octowy wytwarza się na drodze utleniania kwasu [3-chloro-4-(1-hydroksy-2-izopropylidobutyryl)-fenoksy]-octowego.